

Slávnosť zmierenia – Jom Kipur.

Hospodinove slávnosti - 7

Len desiateho dňa toho siedmeho mesiaca - bude to deň Kippúrim <Kippúrim = pokrytia (hriechov)>

- budete mať sväté zhromaždenie a budete ponížovať svoje duše

a budete obetovať ohňovú obeť Hospodinovi.

3. Mojžišova 23:27

Deň zmierenia – Jom Kipur

Táto šiesta slávnosť je z týchto siedmich Hospodinových slávnosti považovaná za najdôležitejšiu a je ustanovená na 10. deň siedmeho mesiaca (mesiac tišri). Táto slávnosť nesúvisí s históriou Izraela, ale je zahrnutá v obetnom systéme a má v ňom najdôležitejšie miesto (Nový biblický slovník, Návrat 1996, str. 158). Na tento deň platil prísny zákaz akejkolvek práce a celý národ sa postil. Slávnosť sa slávila jeden deň (3. Mojžišova 23:32).

O slávnosti sa hovorí na viacerých miestach Písma. Je ustanovená v 3. Mojžišovej 23:26-32 a pripomenieme si jej ustanovenie veršami 27, 29 a 32:

„Len desiateho dňa toho siedmeho mesiaca - bude to deň Kippúrim <Kippúrim = pokrytia (hriechov)> - budete mať sväté zhromaždenie a budete ponížovať svoje duše a budete obetovať ohňovú obeť Hospodinovi (27).

...Lebo nech by to bola ktorákoľvek duša, ktorá by sa neponižovala toho dňa, bude vyťatá zo svojho ľudu (29),

...Sobotou odpočinutia vám to bude, a budete ponížovať svoje duše deviateho dňa toho mesiaca večer, od večera do večera budete svätiť svoju sobotu (32).“

Účel Dňa zmierenia

Deň zmierenia pripomína, že denné, týždenné a mesačné zápalné obete na odpustenie hriechov nestačia. Pri týchto obetiach stál obetujúci „zdaleka“, nemohol vstúpiť do Hospodinovej prítomnosti za oponu do svätyne. Sem, do svätyne svätých, mohol vstúpiť iba veľkňaz a aj to len práve v tento jediný deň v roku a priniesť ako zástupca všetkého ľudu krv obeti zmierenia.

Veľkňaz vykonal obrad zmierenia najprv za seba a svoj dom, za svoje hriechy a potom za

všetky neprávosti detí Izraela a ich prestúpenia v ich hriechoch. Očistená musela byť aj svätyňa, lebo bola poškrňovaná službou hriešnych ľudí a tiež stánok zhromažďovania, lebo prebýval s nimi uprostred ich nečistôt (3. Mojžišova 16:16).

Priebeh obradu zmierenia

Priebehu slávnosti zmierenia je venovaná celá 16. kapitola 3. Mojžišovej. V tento deň si veľkňaz obliekol ľanový odev (biely odev). Obetoval junca ako obeť najprv za seba a za svoj dom (3. Mojžišova 16:11). Kadidelnicu naplnil žeravými uhlíkmi z oltára zápalných obetí a vstúpil do svätyne svätých, kde na ne položil kadidlo. Kadidlo vytvorilo nad vrchnákom truhly zmluvy, alebo truhly svedectva (zľutovnicou) oblak dymu a tým veľkňaz nezomrel. Vzal trochu krvi z junca a pokropil ňou zľutovnicu a pred zľutovnicou. Týmto spôsobom sa vykonával obrad zmierenia za kňazov (3. Mojžišova 16:11-14).

Potom zabil kozla ako obeť zmierenia za ľud. Do svätyne za oponu vzal trochu z jeho krvi a pokropil ňou truhlu zmluvy rovnakým spôsobom ako pri obeti za hriech kňazov (3. Mojžišova 16:15-16). Nikto nesmel byť v priestore stánku zhromaždenia počas toho, ako veľkňaz pokrýval hriech vo svätyni svätých za seba a svoj dom, za kňazov a celé zhromaždenie Izraelitov (3. Mojžišova 16:17) a tiež počas toho, ako bol očistený stánok zhromaždenia a oltár (podrobne v 16. kapitole 3. Mojžišovej hlavne verše 15-19).

„Keď potom dokončí pokrývať a tak očisťovať svätyňu od hriechu i celý stánok zhromaždenia i oltár, bude obetovať živého kozla.“ (verš 20). Po tomto veľkňaz vzal druhého, živého kozla, vložil svoje ruky na jeho hlavu a vyznal nad ním všetky neprávosti, prestúpenia a hriechy Izraela a tým ich dal na hlavu tohto živého kozla. Potom tohto kozla, ktorého nazývali Azazel, vyhnali do púšte, aby tam symbolicky odniesol hriechy ľudu.

Keď veľkňaz vyznal hriechy ľudu, vrátil sa do svätostánku, aby očistil sám seba a prezliekol sa do svojho bežného veľkňazského rúcha. Potom sa znova vrátil na nádvorie k oltáru na zápalné obete a uzavrel obrady Dňa zmierenia dvoma zápalnými obeťami: jednu za seba a druhú za izraelskú pospolitosť (za ľud).

Deň zmierenia bol a je pre Izrael dňom odpočinutia, lebo toho dňa bol pokrytý hriech na ľude Izraela, boli očistení a toho dňa boli čistí od všetkých svojich hriechov pred Hospodinom (3. Mojžišova 16:30). Telá junca a kozla, obetovaných pri zápalnej obeti, vyniesli za tábor (neskôr za hradby mesta; za brány) a tam spálili. Aj Ježiš Kristus trpel a zomrel za hradbami (za bránami) Jeruzalema, aby vykúpil svoj ľud z ich hriechov (Židom 13:11-12).

Význam Dňa zmierenia

Obrady (rituály) dňa zmierenia vysvetľuje list Židom v kapitolách 8, 9 a 10 ako predobraz Kristovho diela zmierenia a zdôrazňuje kontrast medzi dokonalosťou jeho diela zmierenia a nedostatočnosťou tradičných obetných obradov zvierat za hriechy ľudu. Ježiš je označovaný ako náš veľkňaz a krv juncov a kozlov symbolizuje jeho preliatu krv na Golgote. Na rozdiel od starozákonných kňazov nemusel bezhriešny Kristus obetovať za svoje hriechy.

Starozákonný veľkňaz musel obeť za svoje hriechy a hriechy ľudu vykonávať každý rok. Toto každoročné opakovanie dňa a obradov zmierenia vlastne znamenalo, že k dokonalému zmiereniu ešte nedošlo. Ježiš však svojou vlastnou krvou priniesol svojmu ľudu večné vykúpenie (Židom 9:12) a tým sa pozemská obetná služba, v zmysle dosiahnutia vykúpenia, stala bezvýznamnou a nepotrebnou.

List Židom upozorňuje, že starozákonné obeť mohli dosiahnuť len očistenie tela, obradné očistenie, ale vnútornú čistotu, ktorá je predpokladom obecnstva s Bohom, sprostredkovať nedokázali (Židom 9:13). Starozákonné obeť slúžili ako predobraz úlohy Ježiša a ako proroctvo o Kristovi, ktorý vďaka svojej dokonalej obeti očisťuje svedomie človeka od mŕtvych skutkov (Židom 9:13).

Ústredným bodom sviatku Jom Kipur bolo odpustenie hriechov. V 3. Mojžišovej 23:26-32 sa však trikrát opakuje, že kto sa pred Hospodinom v tento deň nepokorí a nebude robiť pokánie, má byť z ľudu odstránený. To je predobrazom aj do dnešných dní, že Boh k odpusteniu hriechov od človeka vyžaduje pokoru a pokánie. Takou je aj výpoveď Nového zákona: bez pokánia a viery nie je možné ospravedlnenie hriešneho človeka.

Veriacim v Ježiša Krista je zrejmé, že obeť Pána Ježiša Krista je Hospodinovi vzácna, a že ju prijal. Kapitoly 8, 9 a najmä 10 listu Židom hovoria aj o uvedení Novej zmluvy, ktorá nadobudla platnosť obeťou Ježiša Krista (10:14-18).

Starozákonná truhla svedectva mala Izraelčanov a aj ostatných ľudí, okrem iného naučiť aj to, že hriech človeka zabraňuje prístupu do Božej prítomnosti. Jedine veľkňaz mohol raz do roka vstúpiť do svätyne svätých, ale aj to nikdy nie bez krvi obetovanej na zmierenie za hriechy (Židom 9:7). Ježiš však pre veriacich v neho vysvätil novú a živú cestu cez oponu, to jest cez svoje telo (Židom 10:20) a vstúpil do neba, do skutočnej svätyne svätých, kde je a prihovára sa za svoj ľud. Veriaci v Ježiša Krista už nemusia, ako kedysi Izraelčania, stáť zďaleka, ale smie skrze Krista prísť až k trónu milosti (Židom 4:16).

V tom, že nikto nesmel byť v priestore stánku zhromaždenia počas toho, ako veľkňaz pokrýval hriech vo svätyňi svätých za seba a svoj dom, za kňazov a celé zhromaždenie Izraelitov, môžeme vidieť symboliku toho, že vykonať obrad zmierenia prinesením obete a krvi a prísť s nimi pred Boha je vecou veľkňaza. Naším Veľkňazom teraz a dnes, od okamihu ako Nová zmluva vstúpila do platnosti, je len Pán Ježiš Kristus, ktorý vošiel do nebeskej svätyne so svojou vlastnou krvou (Židom 10:19-22). Nemáme iného Veľkňazu (kňaza) tak, ako niet iného prostredníka medzi Bohom a ľuďmi (2. Timoteovi 2:5).

Terminologické poznámky autora článku:

Stánok zhromaždenia, alebo stánok stretávania bolo dočasné miesto stretávania Hospodina a jeho ľudu (2. Mojžišova 33:7+11). Tento provizórny stánok stretávania bol postavený vonku za táborom a slúžil na stretávanie pred tým, ako bol postavený veľký stánok stretávania alebo tiež svätostánok, ktorý bol zhotovený podľa Hospodinových pokynov (2. Mojžišova 35:4 až 39:43), a ktorý bol postavený na pokyn Hospodina podľa 40. kapitoly 2. Mojžišovej. Tento stánok stretávania bol postavený po uzavretí Mojžišovej zmluvy a bolo povedané, že v ňom „Boh bude bývať uprostred nich“, uprostred svojho ľudu (2. Mojžišova 25:8). Tento stánok už bol umiestnený uprostred tábora Izraelčanov, a keď sa po 40. kapitole 2. Mojžišovej hovorí o stánku stretávania, má sa na mysli práve tento stánok. Stánok stretávania (svätostánok) mal tri hlavné oddelenia: nádvorie, svätyňu a svätyňu svätých a v širšom slova zmysle to bol priestor vymedzený ohradou.

Nádvorie (vymedzené ohradou), ktoré obklopovalo svätyňu a svätyňu svätých malo nasledovné rozmery (Samuel J. Schultz: Starý zákon mluví, Czech Edition copyright 1991 by BEE International, Viena, Austria): dĺžka 100 lakťov (1 lakeť bol približne 50 cm), šírku 50 lakťov a výšku 5 lakťov (ohrada). Východná polovica nádvoría bola vyhradená uctievajúcim. Do vnútra sa vstupovalo cez jedinou bránu (dvere) širokú 9 m a nachádzala sa na východnej strane. Sem prinášali Izraelci obete. Vo vnútri ohrody na tejto východnej časti nádvoría bol oltár na zápalné obete a umývadlo (nádrž s vodou). Na Deň zmierenia Izraelčania stáli za touto ohradou (pri bráne), nevstúpili do nádvoría.

V západnej polovici nádvoría stála samotná svätyňa o dĺžke 14 metrov a šírke 5 metrov. V užšom slova zmysle sa stánkom stretávania rozumela práve táto svätyňa, ktorá bola rozdelená na dve časti. Do svätyne viedol jediný vchod z východnej strany a cez tento vchod vstupovali iba kňazi na miesto dlhé 9 metrov (prvá časť svätyne; Židom 9:6), ktoré bolo považované za posvätné. Druhá časť svätyne o rozmeroch 5 x 5 metrov bola oddelená závesom (oponou) a nazývala sa svätyňa svätých. Sem, do svätyne svätých, mohol vstúpiť iba veľkňaz a iba v Deň zmierenia.

Vo svätyni sa nachádzali tri predmety. Na severnej strane stôl s chlebmi predkladania, na južnej strane zlatý svietnik (alebo stojan lúč; 2. Mojžišova 40:4) a pri závese (opone) oddeľujúcom svätýňu od svätyne svätých stál zlatý oltár na kadenie kadidlom z voňavých látok (2. Mojžišova 40:22-28). Podľa Židom 9:4 sa zlatý oltár považoval za súčasť svätyne svätých.

Najposvätejším predmetom bola truhla zmluvy alebo svedectva. Nachádzala sa vo vnútri svätyne svätých, teda bola umiestnená za oponou (závesom) oddeľujúcou svätýňu od svätyne svätých. Vrchná časť (vrchnák) truhly zmluvy sa nazývala zľutovnica (Židom 9:5). Na nej sa nachádzali dvaja cherubíni. Zľutovnica predstavovala Božiu prítomnosť. Na ňu kropil krvou obetných zvierat veľkňaz na Deň zmierenia.

Prvý stánok¹) - podľa Židom 9:6 sa ním rozumie priestor vo svätyni o dĺžke 9 metrov a šírke 5 metrov (miesto považované za posvätné a prístupné iba kňazom).

Druhý stánok – podľa Židom 9:7 sa ním rozumie svätýňa svätých.

Vstúpil za oponu do svätyne – znamená: vstúpil do svätyne svätých, čiže: vstúpil za oponu, ktorá vo svätyni oddeľovala priestor svätyne svätých od svätyne.

Svätyňa – podľa Židom 9:11-12 sa rozumie nebeská svätyňa, svätyňa nie učená rukou.

Svätyňa – podľa Židom 9:25 tu sa rozumie pozemská svätyňa svätých (druhý stánok) učená rukou.

Späť [na začiatok článku](#) .

Späť [na zoznam série článkov: Hospodinove slávnosti](#)

Vytvorené dňa: 4. septembra 2013

Upravené dňa: 5. septembra 2013